

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Milana Chmelíčka a soudkyň JUDr. Ivy Březinové a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci žalobce: **Pavel S.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Brno, Těsnohlídkova 9, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, **o náhradu nemajetkové újmy, o odvolání žalobce** proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30.10.2015, č.j. 23 C 100/2012–107, ve znění opravného usnesení ze dne 18.7.2016, č.j. 23 C 100/2012-139,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 25.000,- Kč s úrokem z prodlení z této částky ve výši 7,75 % ročně od 3. 12. 2011 do zaplacení do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Ohledně zbývajících 450.000,- Kč s příslušenstvím se rozsudek **potvrzuje**.
- III. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení před soudy obou stupňů ve výši 36.054,35 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 475.000,- Kč s úrokem z prodlení 7,75 % ročně od 3. 12. 2011 do zaplacení (výrok I.), a uložil žalobci zaplatit žalované na nákladech řízení částku 900,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok II.).

Takto soud rozhodl o žalobě doručené soudu dne 18.5.2012, kterou se žalobce domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou mu v důsledku zahájení a pokračování trestního stíhání jeho osoby pro podezření ze spáchání trestného činu porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby a vznesla námitku promlčení.

Žalobce před podáním žaloby uplatnil svůj nárok na náhradu zadostiučinění ve výši 500.000,- Kč u žalované, žádosti žalobce bylo částečně vyhověno, žalovaná konstatovala, že v řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí a přiznala mu peněžité zadostiučinění ve výši 25.000,- Kč.

Soud po provedeném dokazování vyšel ze zjištění, že policejní orgán rozhodl usnesením ze dne 10. 7. 2008 o zahájení trestního stíhání žalobce a Vladimíra V. jako obviněných ze spáchání trestného činu porušování předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem dle § 124d odst. 1 trestního zákona, spáchaného ve formě spolupachatelství dle § 9 odst. 2 trestního zákona. Proti tomuto usnesení podal žalobce stížnost, jež byla usnesením Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 25. 11. 2008, č.j. 1 KZV 146/2000-69 jako nedůvodná zamítnuta. Usnesením státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 31. 7. 2009, č.j. 1 KZV 146/2008-125, bylo trestní stíhání žalobce a Vladimíra V. zastaveno. Uvedené usnesení bylo rozhodnutím Nejvyšší státní zástupkyně zrušeno pro nezákonnost a trestní stíhání žalobce tak bylo zastaveno až usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2011, č.j. 46 T 13/2010, podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu. Proti usnesení o zastavení trestního stíhání podal státní zástupce stížnost, která byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 2011, doručeným žalobci dne 24. 8. 2011, č.j. 5 To 13/2010, zamítnuta. Dne 2. 4. 2008 byla nařízena prohlídka jiných prostor – prodejny a jejího zázemí. Soud I. stupně v průběhu řízení vyzval ve smyslu § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. k dovylíčení dopadů trestního stíhání do jeho osobnostní sféry a k označení důkazních prostředků k těmto tvrzením. Žalobce prokázal, že během trestního stíhání byl vystaven obavám a strachu ze ztráty možnosti podnikání v oboru, v němž celý život pracoval, avšak neprokázal svá tvrzení o negativních dopadech trestního stíhání do jeho profesního života, ani že je v důsledku trestního stíhání veden ve veřejných registrech, že se stal předmětem zájmu mezinárodních tajných služeb a byl odposloucháván a sledován. V důsledku trestního stíhání nedošlo k narušení rodinných ani přátelských vztahů žalobce. Trestní stíhání žalobce nebylo medializováno, ani nevešlo v širší známost. Žalobcova reputace, čest, dobrá pověst byly toliko potencionálně ohroženy, k jejich poruše však nedošlo, stejně jako v případě toliko hypoteticky ohrožených podnikatelských aktivit. Žalobce po celou dobu trestního stíhání vykonával funkci jednatele společnosti, nebyl v průběhu trestního stíhání omezen na osobní svobodě. Po skončení trestního stíhání bylo žalobci k jeho žádosti vydáno i potřebné osvědčení od NBÚ. Uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody (byť se jednalo o trestný čin s trestní sazbou od 1-8 let odnětí svobody) žalobci jako zcela bezúhonné osobě připadalo do úvahy spíše méně pravděpodobně, trestní stíhání samotné netrvalo výrazně delší dobu. Soud I. stupně zdůraznil, že nikterak nezpochybňuje a žalobci věří, že byl nucen v průběhu trvání trestního stíhání konfrontovat své plány s ohledem na možnost odsouzení za jednání, které trestným jednáním vůbec nebylo, a že mohl být „zdrčen“ z průběhu trestního stíhání, když přístup orgánů činných v trestním řízení nebyl v jeho průběhu dostatečně konzistentní. Je však právem i povinností státu zajišťovat ochranu společnosti skrze vyšetřování podezření ze spáchání trestné činnosti a jednotlivec je povinen v určitém rozsahu omezení z toho vyplývající snášet. Pokud orgány

činné v trestním řízení dospějí k pravomocnému rozhodnutí, které se posléze ukáže jako nezákonné, nebo si v průběhu trestního řízení počínají nezákonným způsobem či způsobem neslučitelným s ochrannou základních práv, čítajících extrémní případy nelidského či ponižujícího zacházení i případy průtahů v řízení, jedná se o postupy, kterými již porušují jednotlivá osobnostní práva, jejíž ochrana je garantována čl. 10 Listiny základních práv a svobod. V případě žalobce však nebylo v řízení prokázáno, že by k těmto zmíněným postupům ze strany státu došlo. K tvrzením ohledně následků v podobě zdravotních potíží žalobce soud I. stupně nepřihlédl, protože v případě diagnostikovatelných újem na zdraví poškozené osoby způsobených nezákonným rozhodnutím, se může jednat toliko o nárok na náhradu škody na zdraví, jehož se však žalobce v tomto řízení nedomáhal, tyto újmy nelze odškodňovat v rámci nemajetkové újmy ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb.

Soud I. stupně po právní stránce odkázal na ust. § 1 odst. 1, § 2, § 3, § 5, § 7, § 8, § 12 a § 31a zák. č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) /dále jen „OdpŠk“/. Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání podle ust. § 172 odst. 1 písm. b) trestního řádu, je rozhodnutím, které činí pro účely OdpŠk rozhodnutí o zahájení trestního stíhání nezákonným ve smyslu uvedených zákonných ustanovení; odpovědnostní titul je tedy dán. Nejprve se soud I. stupně zabýval vznesenou námitkou promlčení a s přihlédnutím na ust. § 32a odst. 3 a § 35 odst. 1 OdpŠk dospěl k závěru, že žalobou uplatněný nárok promlčen není. Běh šestiměsíční promlčecí doby započal žalobci dne 24. 8. 2011, tj. dnem doručení usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 2011, č. j. 5 To 13/2011, žalobce uplatnil nárok na zadostiučinění u žalované dne 29. 8. 2011, přičemž běh promlčecí doby pokračoval dne 2.12.2011, kdy bylo žalobci doručeno stanovisko žalované. Žaloba byla podána dne 18.5.2012, tj. po uplynutí 5 měsíců a 21 dní od počátku běhu promlčecí doby. Následně obvodní soud aplikoval na zjištěný skutkový stav shora uvedená zákonná ustanovení a s přihlédnutím k judikaturou ustáleným kritériím (povaha trestní věci, délka trestního řízení, následky v osobnostní sféře poškozeného), která velmi detailně rozebral, uzavřel, že přiměřenou formou satisfakce za vzniklou újmu finanční je zadostiučinění ve výši 25.000,- Kč, tedy ve výši poskytnuté žalovanou, a to zejména za zmínění frustrace trestním stíháním vytrpěné. Vypořádal se rovněž s tím, že výše přiznaného zadostiučinění musí odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech skutkově podobných, vycházel soud z výše zadostiučinění přiznaného druhému jednateli společnosti Vladimíru V. v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 23 C 95/2012. Tento případ byl v podstatných znacích shodný a jako dostatečná výše finančního zadostiučinění byla shledána částka 25.000,- Kč. O náhradě nákladů řízení soud I. stupně rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a zcela úspěšně žalované přiznal dle ust. § 151 odst. 3 o.s.ř. náhradu 3 paušálních nákladů á 300,-Kč za převzetí věci, podání vyjádření k žalobě a účast na jednání dne 11.8.2015.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné odvolání s poukazem na ust. § 205 odst. 2 písm. b/, e/, g/ o. s. ř. Má za to, že soud nedostatečně zhodnotil kritérium povahy trestní věci, v napadeném rozsudku absentuje závěr, jak se závažná povaha trestného činu projevila ve výši přiznaného zadostiučinění. Dále soud nezohlednil, že trestní stíhání bylo zahájeno zjevně bezdůvodně (což podle odvolatele vyplývá z rozhodnutí soudů o zastavení trestního stíhání), postup orgánů v trestním řízení byl zjevně svévolný a v rozporu s právním řádem i rozhodovací praxí (k trestnímu stíhání došlo i v případě jiných osob se stejným předmětem podnikání a trestní stíhání vždy skončilo zproštěním obžaloby nebo

zastavením trestního stíhání, což dozorující státní zástupce musel dobře vědět, přesto argumenty obhajoby ignoroval). Soud dospěl ke špatnému závěru, že trestní stíhání žalobce nebylo šikanózní a orgány činné v trestním řízení vůči žalobci nepostupovali záměrně nesprávně, a to v rozporu s tím co žalobce tvrdil a vypověděl. Nemajetková újma v osobnostní sféře žalobce je znatelně vyšší už proto, že si žalobce ani v nejmenším stíhání nezavinil. Nalézací soud bagatelizuje závažnost kritéria délky řízení, odvolatel má totiž za to, že doba trestního stíhání tři roky je minimálně delší dobou sama o sobě a navíc hodnotit v přiměřenosti délky trestního stíhání povahu trestného činu vede k absurdním důsledkům, když jde o stíhání zjevně bezdůvodné. V situaci zjevně bezdůvodného trestního stíhání musí být doba tří let považována za výrazně dlouhou. Nalézací soud nepřiměřeně nízko ohodnotil újmu způsobenou žalobci v osobním životě, na psychické pohodě a zdraví, občanské cti. Nepřihlédl k pocitům deprese a beznaděje, ke stresu žalobce. Nezhodnotil, že žalobce se přestal z důvodu tohoto trestního stíhání věnovat vlastním zálibám. Učinil nesprávné skutkové zjištění ohledně dopadu na rodinný život, trestní řízení mělo dopad i na psychiku ostatních členů rodiny. Rodina žila celou dobu nejistotě, jak v trestním řízení skončí, čímž bylo rodinné soužití narušeno. Čas strávený obhajobou znamenal výrazný úbytek času věnovaný rodině i sobě samému. Dále odvolatel nesouhlasí s tím, že nelze přihlídnout k následkům na zdravotním stavu žalobce, dopad na psychiku je předmětem nemajetkové újmy. Navíc následky, které nelze podřadit pod určitou diagnózu (nespavost, bolesti hlavy a žaludku) měl soud brát v úvahu. Soud prvého stupně dále pominul skutečnost, že byly provedeny dvě prohlídky nebytových prostor společnosti a byla zabavena řada věcí, což měla rovněž dopad na psychiku žalobce. V tomto směru poukázal na obdobný případ vedený u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 C 16/2012, kde Ústavní soud prohlásil prohlídku nebytových prostor nezákonnou a poškozenému bylo přiznáno za nezákonně provedenou prohlídkou zadostiučinění ve výši 20.000,- Kč. Soud rovněž dostatečně nezhodnotil, že žalobci sice byla udělena prověrka, avšak až za nepřiměřeně dlouhou dobou. Dále soud neuznal, že se žalobce nepochybně stal zvýšeným předmětem zájmu mezinárodních tajně služeb a nesouhlasí s tím, že měl v tomto směru důkazní břemeno, neboť tyto skutečnosti nejsou v moci žalobce prokázat přímými důkazy, žalobce je navíc s ohledem na okolnosti posuzovaného případu považuje za notorietu. Pokud jde o újmu na profesním životě, tak odvolatel poukázal na to, že je velmi obtížné vyžadovat výpovědi či prohlášení od obchodních partnerů z jejich časových důvodů. Závěry soudu ohledně znalecké činnosti žalobce jsou zavádějící; v roce 2005 žalobce zpracoval pro policii 3 posudky, v roce 2007 a rovněž 3, za roky 2008 a 2009 neobdržel ani jednu zakázku. Zásadně poklesl i počet zakázek od jiných zadavatelů, přičemž příčinnou souvislost je obtížné prokazovat. Je však zřejmé, že prakticky okamžikem zahájení stíhání policie po celý zbytek roku 2008 a roku 2009 nevyžádala žádný posudek, ačkoliv v předešlých letech bylo jejím zvykem, že posudky vyžadovala. Z toho má odvolatel za to, že příčinná souvislost je zřejmá. Odvolatel nesouhlasí ani s tím, že soud mechanicky přejal výši zadostiučinění za výsledku druhého sporu, neboť v tomto řízení bylo předloženo více důkazů. V tomto směru poukázal znovu na případ vedený Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 C 16/2012, kde soud přiznal za stejný trestný čin zadostiučinění ve výši 150.000,- Kč, z čehož částka 20.000,- Kč byla přiznána za nedůvodnou nezákonnou prohlídku nebytových prostor. V daném případě byla věc sice medializována, ale dále jsou ostatní okolnosti a způsobená újma velice podobné, včetně oboru podnikání poškozeného, bezdůvodnosti postupu orgánů činných v trestním řízení jednající v rozporu judikaturou a stejné hrozby postihu. Dále soud prvého stupně nevzal v úvahu, že žalobce je osobou bezúhonnou, takže na něj musel být dopad trestního stíhání samozřejmě vyšší. Připomenul, že zadostiučinění má, jak funkci reparační, tak i funkci preventivní, v tomto směru odkázal na judikaturu týkající se

náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem. Žalobce proto navrhl, aby rozsudek soudu I. stupně byl zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Při jednání pak uvedl, že odvolací soud ve věci 14 Co 361/2016 přiznal zadostiučinění policistovi, který byl zproštěn obžaloby pro zneužití pravomoci veřejného činitele, vzpomenu na případ řešený ESD ve věci Z. proti Ázerbájdžánu (*pozn. pravděpodobně myšlen Evropský soud pro lidská práva*).

Žalovaná se k odvolání žalobce nevyjádřila.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání žalované je zčásti důvodné.

Soud I. stupně si pro své rozhodnutí opatřil dostatečná skutková zjištění (drobný rozpor v počtu znaleckých posudků nepovažuje odvolací soud pro výsledek sporu za relevantní, když předmětem řízení není náhrada škody), jím zjištěný skutkový stav odpovídá provedení dokazování, proto z tohoto skutkového stavu popsaného výše vycházel při svém rozhodování i odvolací soud.

Obvodní soud věc posoudil správně i po stránce právní, na závěry právního hodnocení obsažené v odůvodnění napadeného rozsudku odvolací soud pro stručnost odkazuje. Je ustálenou soudní praxí, že podle OdpŠk odpovídá stát i za škodu způsobenou zahájením (vedením) trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, přestože zákon tento nárok výslovně neupravuje. Vychází se z analogického výkladu úpravy nejbližší – z úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím, za něž se považuje rozhodnutí, jímž se trestní stíhání zahajuje. Neposuzuje se tedy správnost postupu orgánů činných v trestním řízení při zahájení trestního stíhání (nejde o nesprávný úřední postup), rozhodující je výsledek trestního stíhání (*srov. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 35/1991; rozsudek ze dne 31.3.2003, sp.zn. 25 Cdo 1487/2001, publikovaný v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1813; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3.7.2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011, rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou též dostupná na internetových stránkách Nejvyššího soudu, www.nsoud.cz*).

Obvodní soud přílehlavě posoudil námitku promlčení vznesenou žalovanou stranou a běh promlčecí lhůty (*viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.4.2010, sp.zn. 25 Cdo 1029/2008*), patřičný je též jeho závěr, že nárok promlčen není.

Rovněž tak soud I. stupně náležitě poučil žalobce postupem podle § 118a o. s. ř. o tom, že žalobce musí, není-li zjevné, že by stejnou újmu utrpěla jakákoli osoba, která by byla danou skutečností postižena, svou nemajetkovou újmu prokázat (*viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010*). Za notoriету lze považovat toliko, že každé trestní stíhání ovlivňuje osobní život trestně stíhaného a že samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého, že již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění liché (*viz např. nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08, dostupný na www.usoud.cz*). Soud správně poukázal rovněž na judikaturu vyjadřující se k tomu, že není přílehlavě zohledňovat případně způsobenou újmu na psychickém zdraví osoby poškozené, a to jestliže je zásah do osobnostní integrity poškozeného natolik vážný, že způsobí diagnostikované poškození zdraví. V tomto rozsahu se totiž jedná o škodu na zdraví, která je

samostatným nárokem uplatnitelným v souladu s § 26 OdpŠk podle obecných právních předpisů (§ 444 odst. 1 a 2 obč. zák. a vyhl. č. 440/2001 Sb.) - viz *Vojtek, P. Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 283 (srov. i rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 5. 2010, sp. zn. 1 Co 2/2010, uveřejněný pod č. 56/2011 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek)*. Pokud se však nejedná o takto o vážné poškození psychického zdraví, které by se projevilo jako diagnóza, je nutno je považovat za běžný a obvyklý následek nedůvodného trestního stíhání nevinného člověka (tj. notoriety) a z tohoto důvodu není nutné je zvlášť znovu posuzovat.

Ohledně posouzení tvrzené nemajetkové újmy způsobené nezákonností trestního stíhání se odvolací soud ztotožňuje s argumentací soudu I. stupně, který řádně aplikoval na posuzovaný případ přílehuovou judikaturu včetně jí vytvořených kritérií, své úvahy ohledně formy přiměřeného zadostiučinění nalézací soud velice detailně popsal; napadený rozsudek je po obsahové stránce zpracován pečlivě, jeho závěry vyznívají zcela logicky a přesvědčivě. Odvolací soud proto souhlasí se závěrem soudu I. stupně, že žalobci nemajetková újma spočívající v zásahu do jeho osobnostních práv zahájením a vedením trestního stíhání vznikla, a to v intenzitě odůvodňující poskytnutí zadostiučinění v peněžité formě. Nesouhlasí však s výší poskytnutého zadostiučinění.

Výše zadostiučinění za trestní řízení, které bylo zastaveno, se vždy váže k jednomu konkrétnímu případu, a její posouzení je úkolem nalézacích soudů (viz *rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011 sp. zn. 30 Cdo 1684/2010*), zároveň však by se výše přiznaného zadostiučinění neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném. Forma a výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (viz *též rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 9.9.2015 sp.zn. 30Cdo 2200/2015*). Soud I. stupně při určení výše správně poukázal na rozhodnutí týkající se jeho spoluobžalovaného Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci sp.zn. 23 C 95/2012 (potvrzené rozhodnutím Městského soudu v Praze č.j. 16 Co 339/2013–95), který se v podstatných rysech podobá posuzovanému případu. Naopak případ vedený Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp.zn. 18 16/2012, na který poukázal žalobce, se v podstatných rysech liší, neboť medializace trestního stíhání je jedno z nejdůležitějších hledisek pro přiznání vyššího zadostiučinění než v posuzovaném případě. Rovněž nelze spatřovat paralelu ani mezi posuzovanou věcí a kauzou vedenou u odvolacího soudu pod sp. zn. 14 Co 361/2016 – tedy případ policisty postaveného mimo služby (s tím spojeným následkem v podobě snížení platu) podezřelého ze spáchání trestného činu pravomocí veřejného činitele, kdy celá jeho rodina byla vystavena 2 roky ekonomickým problémům, sám poškozený pak zasažen odsudky ze strany kolegů apod. (nemajetková újma tohoto poškozeného, který obdržel zadostiučinění 100.000,- Kč byla tedy mnohem vyšší).

Odvolací soud neshledává ve skutečnosti, že žalobce si trestní stíhání nezavinil, důvod pro navýšení zadostiučinění. Naopak zavinění si trestního stíhání je dle judikatury důvodem pro snížení výše finančního zadostiučinění (popř. přiznání jiné formy), tj. nezavinění si trestního stíhání je důvodem pro nesnížení výše finančního zadostiučinění, ale nikoliv pro její zvýšení. Žalobce nemá pravdu v tom, pokud se domáhá, aby výše zadostiučinění byla zvýšena za provedení prohlídek nebytových prostor, neboť opomíjí, že tato rozhodnutí nejsou nezákonná (nebyla pro nezákonnost zrušena) a nelze tak přihlížet k tomu, jak byla odškodněna osoba, která se domohla zrušení těchto rozhodnutí pro nezákonnost. Navíc lze pochybovat o příčinné souvislosti mezi provedením prohlídek před zahájením trestního stíhání a nezákonností usnesení o zahájení trestního stíhání. Nelze souhlasit ani s tím,

že nalézací soud nedostatečně (či vůbec) zhodnotil závažnost trestného činu, z jehož spáchání byl žalobce podezírán, a délku trestního stíhání – viz strana 6 napadeného rozsudku, na což odvolací soud odkazuje. Žalobci byla udělena prověrka tak, že kontinuálně navazovala na prověrku, jíž končila platnost, v tomto směru mu tedy žádná újma vzniknout nemohla. Žalobce neprokázal, že delší doba vyřizování prověrky byla způsobena výlučně vedením trestního řízení a ne jinými okolnostmi (např. přetížeností příslušného orgánu rozhodujícího navíc s vědomím, že žalobce disponuje platným prověřením na dostatečnou dobu apod.) a že tedy existuje příčinná souvislost mezi usnesení o zahájení trestního řízení a pozdějším (avšak stále včasným) udělením prověrky. Úspěšnost odvolání pak nemůže být založena ani na nesouhlasu žalobce s ustálenou judikaturou ohledně důkazního břemene a procesními předpisy, v tomto směru lze jen zopakovat, že soud žalobce řádně poučil a žalobce přes poučení soudu své procesní povinnosti nesplnil, proto musí nést negativní následky v podobě neúspěchu ve věci. Procesní předpisy jsou pro soud a účastníky závazné a nelze je ve prospěch žalobce obcházet jen proto, že by snad mohli být obtěžováni obchodní partneři žalobce. Rozhodně odvolací soud nemůže souhlasit s tím, že by žalobce prokázal, že se jednalo o šikanózní a zjevně bezdůvodné trestní stíhání či že postup orgánů byl zjevně svévolný a v rozporu s právním řádem. Z rozhodnutí vydaných v trestní věci takový závěr vůbec nevyplývá. Žalobce navíc poukázal na širší okruh osob, které podnikaly ve stejném oboru a které byly stejně postižené, včetně toho, že i v jejich případech skončilo trestní stíhání dříve či později neodsouzením. Již samotná tato tvrzení zcela vylučují šikanózní charakter trestního stíhání, neboť svědčí o tom, že se žalobce bylo nakládáno stejně jako s ostatními osobami v jeho postavení. Z provedených důkazů nevyplývá ani zjevná bezdůvodnost trestního stíhání. Tento závěr nelze učinit jen z toho, že všichni takto stíháni byli nakonec neodsouzeni, neboť takováto argumentace by vedla k tomu, že zjevně bezdůvodné by bylo vlastně každé trestní stíhání nekončící odsouzením pachatele. Za zjevně bezdůvodné však lze mít pouze ta trestní stíhání, kde už na první pohled musí být zřejmé, že se ze strany orgánů činných v trestním řízení jedná o šikanózní postup, jehož účelem je pouze znepříjemnit život stíhaným, nebo že trestní stíhání zjevně nemůže skončit odsouzením. Nic takového však v posuzovaném případě zjištěno nebylo, žalobce se stal jednou z mnoha „obětí“ v té době neustáleného výkladu zákonných norem (resp. nedostatku právní úpravy). O postupu orgánů činných v trestním řízení pak lze sdělit jen to, že ani z tvrzení žalobce není zřejmý jiný důvod „svévolnosti“ než výsledek trestního řízení a žalobce ani netvrdil, že by došlo k excesivnímu chování úředních osob ve smyslu již ustálené judikatury (např. *rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011*). Žalobce přes poučení soudu tedy neprokázal, že by jím utrpěná újma byla vyšší než újma, jako by utrpěla jakákoli bezúhonná osoba, která by byla stejnou skutečností postižena (viz tvrzení ohledně frustrace, „neužití si“ dovolené, nevěnování se zálibám, nutnosti obětovat čas určený pro rodinu a sebe obhajobě, zdravotní obtíže apod.).

Přesto odvolací soud nepovažuje částku poskytnutou žalovanou v rámci předběžného projednání nároku ve výši 25.000,- Kč za zcela adekvátní zadostiučinění za trestním stíháním žalobci způsobenou nemajetkovou újmu. Lze totiž sice souhlasit s tím, že dobu 3 let prověřování a zajišťování podkladů pro trestní řízení je přiměřená složitosti kauzy, ale zároveň je to z pohledu neoprávněně stíhané bezúhonné osoby doba natolik dlouhá, že je důvodem pro zvýšení finančního odškodnění. Odvolací soud rovněž přistoupil k navýšení i pro délku tohoto odškodňovacího řízení. Odvolací soud tak na rozdíl od soudu I. stupně má za to, že v souladu s obecně sdílenou představou spravedlnosti s přihlédnutím ke konkrétním případům shora uvedeným, je přiměřeným zadostiučiněním částka 50.000,-Kč. Jelikož žalobci byla žalovanou vyplacena částka 25.000,- Kč, je požadavek žalobce důvodný ještě co do částky 25.000,- Kč včetně úroku z prodlení ve výši určené podle § 1 nař. vl. č. 142/1994 Sb.

Ve zbylé části (425.000,- Kč včetně příslušenství) považuje odvolací soud nárok žalobce za neopodstatněný.

Ze všech shora uvedených důvodů postupoval odvolací soud dle § 220 o. s. ř. a změnil napadený rozsudek ve výroku I. ohledně částky 25.000,- Kč s příslušenstvím. Ohledně zbývajících částky 425.000 Kč s příslušenstvím rozsudek soudu I. stupně dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

O nákladech řízení před soudem I. stupně rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 2 a § 142 odst. 3 o.s.ř., neboť rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu. Náklady žalobce tvoří odměna 12.400,- Kč určená podle § 9 odst. 4 písm. a) ve spojení s § 7, § 11 odst. 1 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „adv. tarif“) za 1 úkony právní služby činí 3.100,- Kč (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn.. 30 Cdo 3378/2013 ze dne 29.1.2014), přičemž zástupce poskytl žalobci v řízení před soudem I. stupně 4 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé – žaloba a účast na jednáních soudu dne 11. 8. 2015 a 20. 10. 2015). Soud nepovažuje za účelný úkon právní služby doplnění žaloby, když žalobce, přestože zastoupený advokátem, nesplnil řádně své procesní povinnosti a musel být k jejich splnění vyzván soudem. Za tohoto stavu považuje odvolací soud za nespravedlivé, aby žalovaná nesla zvýšené výdaje na právní zastoupení toho, kdo tento neúčelný výdaj zavínil. Za účast na vyhlášení rozsudku zástupci odměna nenáleží, protože podle protokolu na č.l. 106 se nikdo vyhlášení rozsudku nezúčastnil. Ani příprava na jednání není úkonem právní služby vyjmenovaným v § 11 adv. tarifu, navíc nebylo ani doloženo, že by se takový úkon právní služby uskutečnil. Písemný závěrečný návrh žalobce ve spise obsažen není, proto mu odměna za tento úkon taktéž nemohla být přiznána. Náklady žalobce dále tvoří náhrady hotových výdajů v paušální výši dle § 13 odst. 3 adv. tarifu po 300,- Kč za úkon (celkem 1.200,- Kč), náhrady za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a/ adv. tarifu za dva krát 8 půlhodin po 100,- Kč a náklady na 2 cesty zástupce žalobce na jednání soudu podle § 13 odst. 4 adv. tarifu (4.862,- Kč). Cesta Brno – Praha a zpět 416 Km, osobním automobilem Kia Sorento s průměrnou spotřebou 7,06 l nafty na 100 km při ceně PHM 36,10 Kč/l a sazbou základní náhrady 3,70 Kč/km dle vyhl. č. 328/2014 Sb, cestovné činí 2.599,- Kč. Cesta Třebíč – Praha a zpět 356 Km, osobním automobilem Renault Megane se spotřebou 7,4l benzínu 95 na 100km při ceně PHM 35,90 Kč/l a sazbou základní náhrady 3,70 Kč/km dle vyhl. č. 328/2014 Sb, cestovné činí 2.263,- Kč. Vše zvýšeno podle § 151 odst. 2 o. s. ř. o DPH 21 % (tj. 4.215,- Kč), kterého je zástupce žalobce plátcem. Náklady řízení žalobce za řízení před soudem I. stupně tak činí 24.275,- Kč.

O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 3 o.s.ř. Žalobci vznikly náklady za právní zastoupení advokátem ve výši odměny 6.200,- Kč (3.100,- Kč za jeden úkon právní služby, za dva úkony- sepis odvolání a účast u odvolacího jednání) podle § 9 odst. 4 písm. a) adv. tarifu, dvou režijních paušálů po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 adv. tarifu, náhrady za promeškaný čas dle § 14 odst. 1 písm. a/ adv. tarifu za čas strávený na cestě z Třebíče do Prahy a zpět za 8 započatých půlhodin po 100,-Kč, tj. 800,- Kč. Cestovné z Třebíče do Prahy a zpět k odvolacímu jednání vozidlem Renault Megane se spotřebou 7,4 l benzínu 95 na 100 km při ceně PHM 29,70 Kč/l a sazbou základní náhrady 3,80 Kč/km dle vyhl. č. 385/2015 Sb. činí 2.135,- Kč. Vše zvýšeno podle § 151 odst. 2 o. s. ř. o DPH 21 % (tj. 2.044,35 Kč). Náklady odvolacího řízení celkem činí 11.779,35 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné, ledaže by Nejvyšší soud ČR na základě dovolání podaného do dvou měsíců od jeho doručení u soudu

I. stupně dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolatel musí být zastoupen advokátem.

V Praze dne 22. listopadu 2016

JUDr. Milan Chmelíček, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Marta Vyhnalová